

SEDAM GLAVA ZVIJERI IZ OTKRIVENJA

Dr. Ranko Stefanovic

Tijekom posljednjih nekoliko tjedana, ostavka pape Benedikta XVI i izbor njegovog nasljednika, pape Francisa, su preokupirali medij i internet. Ovaj novi razvoj u Rimokatoličkoj crkvi izazvao je obnovljeni interes za zagonetno proročanstvo iz Otkrivenja 17:9-11 među studentima biblijskog proročanstva, što je rezultiralo u nekim kreativnim interpretacijama.

Otkrivenje 17 slikovito opisuje zvijer sa sedam glava (st. 3). Nakon toga, anđeo tumač objašnjava Ivanu da te glave predstavljaju sedam uzastopnih kraljeva (st. 10.): pet su pali, šesti je, i sedmi kralj tek dolazi. Kad on dodje, on će ostati samo za kratko vrijeme. Sa osmim kraljem, cijela zvijer će otići u propast (st. 11).

Tijekom posljednjih nekoliko desetljeća, neki adventistički tumači povezali su ovih sedam glava/kraljeva sa sedam uzastopnih papa od 1929—u godini u kojoj je Lateranski Ugovor prepoznao Vatikan kao samostalnu suverenu državu. Za neko vrijeme, Ivan Pavao II (1978-2005) je bio smatran kao posljednji papa. Međutim, njegova smrt dovela je do reinterpretacije ovog proročanstva. Činjenica da je Benedikt XVI bio sedmi izabrani papa od 1929, a njegov pontifikat je trajao samo relativno kratko vrijeme (oko osam godina), navela je neke da ga povežu sa sedmim kraljem. Tako novoizabrani papa Francis se smatra kao posljednji papa u pontifikatskoj funkciji prije nego sto dodje kraj.

Odkuda takve ideje proizlaze? Nažalost, ne iz pažljivog proučavanja biblijskog teksta, nego iz prošlih i sadašnjih vijesti sa medija koje su fabrikovana u fiktivna i senzacionalistička tumačenja biblijskih proročanstava. Povijesne činjenice i biblijski tekstovi su kreativno kombinirani, kako bi se uskladile sa takvim tumačenjima, što, nažalost, nije bazirano na historijskim i biblijskim tekstualnim činjenicama.

U stvarnosti, gledište da se iscjeljenje papske smrtonosne rane dogodilo 1929 godine je samo pretpostavka, a ne povijesna činjenica. Čin dodjele papstvu jedne male, samostalno suverene države teško se može smatrati kao ispunjenje ovog proročanstva, čije ispunjenje će biti globalno, kao što je opisano u Otkrivenju 13: 11-18. Iako 1929 godina može se uzeti kao početak iscjeljenja smrtonosne rane, činjenica da su osamdeset dvije godine prošle od Lateranskoga Ugovora kontradiktira bilo kojem dokazu da se papska smrtna rana iscjelila.

Što vise, primjena "kratko vrijeme" vladavine sedmog kralja na osmogodišnju vladavinu Benedikta XVI ignorira čak i kraći pontifikat Ivana XXIII od 5 godina, i isto tako Ivana Pavla I, koji je bio papa samo trideset-četiri dana prije nego što je umro 1978. Mnoge druge nedosljednosti čine ovo tumačenje biblijskog proročanstva problematičan i neuvjerljiv.

Pozivan vas da mi se pridružite u analizi Otkrivenje 17: 9-11 u nastojanju da otkrijemo značenje koje je Bog namijenio u ovom zagonetnom proročanstvu.

Prostitutka na zvijeri

Otkrivenje 17 se sastoji od dva dijela: (1) vizija (17: 1-6a), u kojoj Ivan promatra ženu koja je prikazana kao prostitutka koja jaše na zvijeri; i (2) audicija (17: 6b-18), u kojem anđeo tumač objašnjava Ivanu značenje prostitutke i zvijeri na kojoj ona sjedi.

U viziji, Ivan je pozvan da promatra sud velike prostitutke koja sjedi na mnogim vodama, i zavodljivo obmanjuje stanovnike Zemlje (st. 1-2). Ova žena je kasnije identificirana kao "Babilon veliki, mati bludnicama" (st. 5). U Bibliji, prostitutka simbolično označava Božji narod u svom otpadništvu (Isa 1:21, Jer 3:1; Ezek 16, 23, Hos 3-4.). Opis prostitutke u Otkrivenju 17 pokazuje da ona predstavlja jedinku koja je bila vjerna Bogu prije nego se sjedinila sa velikim protivnikom Boga i Božjeg naroda u vrijeme poslijetka. Babilon, dakle, prestavlja zajedničko ime za veliku otpadničku jedinku u vrijeme kraja.

Važno je primjetiti da prostitutka se prvo spominje kao da sjedi na "mnogim vodama." Međutim, kad ju Ivan zapravo vidi, ona sjedi na skarletnoj zvijeri (17: 3). To ne treba doći kao iznenađenje zato što takva književna značajka koristi se redovito u knjizi (vidi Otk 5: 5-6). Prema tome, voda i zvijer su dva simbola koji predstavljaju istu stvarnost. Prema Otkrivenju 17: 5, vode na kojima je prostitutka viđena simboliziraju građanske, sekularne i političke sile u svijetu. Jeremias 51:13 pokazuje da "mnogo vode" označavaju rijeku Eufrat. Baš kao što je drevni Babilon ovisio o Eufratu za svoju egzistenciju, tako da će Babilon posljednjeg vremena ovisiti o svjetskim građanskim, svjetovnim, i političkim silama za sprovođenje svojih planova i ciljeva.

Nadalje, zvijer simbolizira političku silu ili sistem. Da prostitutka Babilon sjedi (ili jaše) na zvijeri pokazuje da će ovaj vjerski sustav imati kontrolu nad tim svjetskim političkim silama na kraju vremena. Dakle, proročanstvo nam pokazuje da u vrijeme kraja, postojat će religijsko-političko ujedinje kada će se političke sile na zemlji ujediniti sa otpadničkim vjerskim sustavom koji je nazvan Babilon.

Tri faze zvijeri

U drugom dijelu poglavlja, Ivan je opisan kao zapanjen kad vidi prostitutku. On prepoznaje u njoj ženu koja je pobjegla u pustinju, kako bi izbjegla progon zmaja tijekom prorockog razdoblja od 1260 dana/godina srednjeg vijeka (Otk 12: 13-14). U odgovoru na Ivanovu čuđenje, anđeo tumač obećava da će mu otkriti "tajnu" prostitutke i skerletne zvijeri koja ju nosi, kao i njihovu funkciju u vrijeme kraja (17: 7).

Zvijer je opisana kao ona koja "je bila, i nije, i koja će doći iz bezdana" (17: 8). Ova identifikacija zvijeri podsjeća na božanski naslov "onaj koji je bio, ko je sada, i koji će doći" (Otk 4: 8). Dakle, ovaj naslov identificira zvijer kao parodija Boga. Međutim, ta tripartitna formula također pokazuje da je zvijer je prošla kroz tri faze postojanja.

Na takav način, to povezuje skerletnu zvijer iz Otkrivenja 17 sa zvijeri iz mora u Otkrivenju 13 (za usporedbu Otk 13: 1 s 17: 3).

Prvo, zvijer "je bila." Drugim riječima, ona je postojala u prošlosti. "Bila" je faza zvijeri koja se odnosi na njene aktivnosti tijekom proročkog vremenskog razdoblja od 1260-dana ili godina (Otk 13: 5). Godina 538. je označila početak ovog proročkog razdoblja kada se crkva zapadne Europe, na čelu s rimskim papstvom, uspostavila kao crkvena vlast i dominirala zapadnim svijetom tijekom srednjeg vijeka. U ovom modernom vremenu karakteriziranim vjerskom tolerancijom, takve izjave se mogu smatrati oštre i nepravedne; ali sadašnja stvarnost ne može izbrisati povijesne činjenice.

Nadalje, Zvijer je došla u svoju "ne" fazu postojanja 1798. kada je kao posljedica događaja Francuske revolucije zadobila smrtonosnu ranu (13: 3). To je dovelo ovu opresivnu političku vlast crkve njenom kraju. Zvijer je nestala na neko vrijeme sa svjetske scene, ali je ipak preživjela.

Treće, sa iscjeljenjem smrtonosne rane, zvijer će uskrsnuti na život u punom sotonskom bijesu protiv Božjeg vjernog naroda. Proročanstvo time pokazuje da vjersko-politički represivni sustav koji je dominirao svijetom tijekom srednjeg vijeka će biti oživljen u vrijeme kraja i da će dominirati svijetom kao što je činio u prošlosti. Oživljavanje zvijeri će ispuniti stanovnike svijeta sa čudjenjem i divljenjem (Otk 13: 8, 17: 8b).

Dakle, Otkrivenje 17 jasno opisuje prvu zvijer iz Otkrivenja 13 u trenutku iscjeljenja njene smrtne rane. Na toj uskrsloj zvijeri je Ivan vidio prostitutku Babilon kako sjedi u vremenu kraja. Tako religijski sustav koji će u vrijeme kraja odigrati ključnu ulogu u konačnom sukobu je samo nastavak religijsko-političke sile koji progonio i tlačio Bozji narod u proročkom razdoblju od 1260-dana/godina srednjeg vijeka.

Otkrivenje nam tako govori da će religija još jednom dominirati i kontrolirati politikom kao što je činila u prošlosti, iako za kratko vrijeme. Međutim, postoji primjetna razlika između te vlasti za vrijeme srednjeg vijeka i u vrijeme kraja. Dok je zvijeri iz mora, koja predstavlja srednjovjekovnu crkvu, bila vjersko-politička vlast, skerletna zvijer je isključivo politička sila. Ova dva sustava su različita u vrijeme kraja.

Sedam glava zvijeri

To nas dovodi do ključnog teksta u Otkrivenja 17: 9-11: "Ovdje je um koji ima mudrost. Sedam glava su sedam je planina na kojima žena sjedi, a oni su sedam kraljeva: pet su pali, jedan je, a drugi još nije došao; a kad on dođe, ostat će zamalo. Zvijer koja je bila i nije, je i osmi, i jedan je od sedam, i ide u propast. "

Tekst počinje s pozivom na "mudrosti" kao preduvjet za razumijevanje značenja glava zvijeri. Mudrost na koju se ovdje potiče je ista mudrost koja se spominje u vezi

s brojem zvijeri (Otk 13:18). Ta mudrost se odnosi na mudrost duhovnog razlučivanja koja može biti dodjeljena samo Svetim Duhom (Jak. 1: 5.), ne kroz brilijantne mentalne i intelektualne sposobnosti. Samo kroz ovu božanskom datu mudrost će vjernici moći razlučiti pravi karakter ove sotonske sile u vrijeme kraja.

Idući dalje kroz tekst, možemo vidjeti da zvijer ima sedam glava poput crvenog zmaja (ili Sotona) u Otkrivenju 12: 3. Postojanje Zvijeri je neodvojivo od njenih glava. Kroz povijest, zvijer je vladala i bila aktivna posredstvom svojih glava. Kada jedna od glava dobije smrtonosni udarac, cijela zvijer umre (usp Otk 13: 12-14). To nas dovodi do potrebe za bliži uvid u ono što te glave predstavljaju.

"Sedam glava su sedam planina na kojima žena sjedi" (17: 9). Ovdje vidimo jedan novi simbol. U početku nam je rečeno da je žena sjedila na "mnogim vodama" (17: 1), a potom, na skerletnoj zvijeri (17: 3). Sada, anđeo objašnjava da ona zapravo sjedi na sedam planina. Vode, zvijer, i planine su različiti simboli za gradjanske, svjetovne i političke moći (usporedi Otk 17:15) koji će pružiti popularnu potporu Babilonu kao otpadničkom religijsko sustavu u vrijeme kraja. Moramo imati na umu da Otkrivenje se ne bavi pojedinačnim osobama, bilo u prošlosti ili sadašnjosti, nego sa sustavima i svjetskim silama—bilo političkim ili vjerskim.

Grčka riječ "oros" znači "planina", a ne "brdo", kako neki prevoditelji sugeriraju da bi pokazali da se ovdje misli na grad Rim, smješten na sedam brežuljaka. Međutim, budući da su sedam planina u Otkrivenju 17 uzastopni, oni ne mogu se tumačiti u doslovnom načinu. U Starom Zavjetu, planine često predstavljaju svjetske sile ili imperije (Jer 51:25; Ezek 35:.. 2-5; Dan 2:35.). Na primjer, judejsko kraljevstvo u Starom zavjetu se često spominje kao planina Zion (Ps 48: 1-3.; Izaija 29: 8). Da anđeo ovdje ne govori o doslovnim planinama je očito iz toga da on odmah objašnjava Ivanu da ovih sedam planina zapravo predstavljaju "sedam kraljeva" (v.10). Međutim, da to nisu pojedinačni kraljevi je vidljivo iz najmanje tri razloga. Prije svega, mi smo utvrdili da Otkrivenje se ne bavi pojedinačnim osobama, nego sustavima. Drugo, tih sedam kraljeva su izjednačeni sa sedam planina, koje su simbol kraljevstva ili imperija. Treće, u Starom Zavjetu, "kraljevi" je drugi izraz za kraljevstva (Dan 2: 37-39; 07:17.). Ovo jasno pokazuje da interpretacija "sedam kraljeva" kao pojedinih rimskih careva u prošlosti ili pojedinih papa u novijoj povijesti nije u vidu u ovom tekstu.

Sedam glava kao uzastopne imperije

Na temelju biblijskog dokaza, interpretacija koja čini najviše smisla je da sedam planina, na kojima prostitutka Babilon sjedi, simboliziraju sedam uzastopnih kraljevstva koje su dominirale svijetskom povijesti i kroz koje je Sotona je radio protivu Boga. Ova kraljevstva su posjedovala zajedničke osobine vjerske-političke vlasti i prisile, koje su korištene kako bi se progonio Božji narod.

Anđeo dalje objašnjava Ivanu iz njegove vremenske perspective: pet od tih kraljevstava su pali, jedan je, a sedmi će se pojaviti negdje u budućnosti. Kao što je

prethodno objašnjeno, ovaj zagonetni tekst je izrodio brojne spekulativne interpretacije, prvenstveno zbog neuspjeha tumača da primjete da značenje tih uzastopnih kraljevstava je andjeo objasnio Ivanu u kontekstu njegovog vremena, ne našeg. Nigdje tekstu ne ukazuju na to da je Ivan bio prebačen u neko drugo vrijeme. Andjeo mu jednostavno objašnjava ono što je on već prije vidio u viziji.

Zato, ključ za dekodiranje značenje tih sedam glava leži u šestom kraljevstvu, koji je opisan kao "je [u sadašnjem vremenu]." Ovo "je" odnosi se na Ivanovo vreme. Ivan je živio u doba šeste glave—Rimskog Carstva. Pet kraljevstva koja su pala su na taj način carstva koja su vladala svijetom i progonili Božji narod prije Ivanovog vremena: (1) Egipat je bio svjetska sila koja je porobila i tlačila Izrael, tražeći da ga uništiti. (2) Asirija je uništila i raspršila deset plemena Izraelovih. (3) Babilon je bio razorio Jeruzalem i odveo Judu u izgnanstvo. (4) Perzija je skoro uništila Židove u vrijeme Estere. (5) Grčka je tlačila i pokušala uništiti Židove kroz Antioha Epifana. Sedmo kraljevstvo koje "još nije došao" odnosi se na srednjovjekovno papstvo koje je trebalo, s Ivanove vremenske perspektive, da se očituje u budućnosti—nakon pada Rimskog carstva.

Anđeo je dalje objasnio da je skarletna zvijer dio faze osme glave, svjetska sila koja će doći u vrijeme kraja. Ipak, to je jedna od prethodno spomenutih sedam glava. Iako ova osma glava je jedna od prethodnih sedam, ona se ne čini da je nova sila. Koja je od sedam? To je najvjerojatnije sedma glava, koja je ranije doživjela smrtonosnu ranu, ali se vraća u život nakon što se njena rana zacijelila.

Ova sedma sila će se ponovo pojaviti kao osma glava na kraju vremena i ostvariti će isti autoritet kao što je činila u srednjem vijeku. U vrijeme ove osme glave, skarletna zvijer je viđena da nosi prostitutku Babilon. Mi sada živimo u doba sedme glave, jer osma glava još nije zadobila svoju moć. Međutim, ona će se pojaviti na svjetskoj sceni u vrijeme kraja, kada će nametnuti svoju vladavinu na stanovnike zemlje.

"On mora ostati kratko vrijeme"

Trenutna pogrešna tumačenja izraza "on mora ostati kratko vrijeme" interpretira ovaj izraz da znači da će sedmi papa vladati za kratko vrijeme. Grčki pridjev za vremensku frazu "kratko vrijeme" koja se ovdje koristi je "oligon," što znači "kratko vrijeme" ili "malo vremena." Ova riječ se razlikuje od rijeci "micron" koji se koristi u Otkrivenju za kratkocu vremena (vidi Otk 6:11; 20: 3). Suprotno, "oligon" ne ukazuje na dužinu vremena, nego se koristi u kvalitativnom smislu. Na primjer, Otkrivenje 12:12 kaže da nakon što je izbačen iz neba, Sotona shvaća da on ima samo "kratko vrijeme (oligon kairon)." Ovo "kratko vrijeme" ne odnosi se na duljinu vremena zato što je prošlo gotovo 2000 godina od kada je Sotona bio protjeran iz neba. To je jedan način da se kaže da je Sotonino vrijeme ograničeno, kao kad osoba koja je osuđena na smrt shvaća da on/ona ima samo "kratko vrijeme", unatoč činjenici da se izvršenje kazne može odvijati mnogo godina kasnije.

Takvo isto značenje grčke riječi “oligon” se nalazi u Otkrivenju 17:10. Da sedma sila mora ostati za kratko vrijeme ne ukazuju na duljinu vremenskog kratkog postojanja. Naprotiv, to je drugačiji način kazanja da postojanje ove vlasti je određena od Boga (“ona mora ostati”), te da će ona doći svom kraju, kao što je to u slučaju Sotone u Otkrivenju 12:12. Ona će dobiti smrtnu ranu—događaj koji se dogodio sa događajima francuske revolucije 1798.

Zaključak

Ova kratka analiza pokazuje da sedam uzastopnih glava zvijeri iz Otkrivenja 17 predstavljaju sedam kraljevstva ili carstva koje su postojale u povijesti, a ne pojedinih kraljeva: pet su postojali prije vremena Ivana, šesti je bio Rim (po Ivanovom vremenu), a sedmi je srednjovjekovno papstvo koje je trebalo doći u budućnosti sa Ivanove vremenske perspektive. Takvo shvaćanje temelji se na pažljivoj tekstualnoj analizi, isključivo prema načelima biblijske hermeneutike. Ideja da se sedam glava odnose na pojedinačne kraljeve, koji bi predstavljali sedam papa od 1929, nije u skladu s tekstom. Takvo tumačenje je spekulativno i nametnuto na biblijski tekst.

Knjiga Otkrivenja nam daje upozorenje protiv dodavanja ili uklanjanje riječi iz proroštva knjige (Otk 21: 18-19). Knjiga Otkrivenja je Božja riječ data od Krista (Otk 1: 2). Iskrivljanje proročanstva Otkrivenja nosi dalekosežne posljedice—vječni gubitak. Onima koji dodaju proročkoj riječi ove knjige, Bog će dodati na njih zla napisana u knizi. Ovo upozorenje se ne odnosi na stvarne riječi Otkrivenja—kao da je u pitanju neki pojam verbalne inspiracije. Dodavanje riječi proročanstvima Otkrivenju odnosi se na iskrivljeno i pogrešno tumačenje proročanstva Otkrivenja da bi odgovaralo nečijim vlastitim ciljevima. To se također odnosi na nametanje spekulativnih ideja i gledišta koja se ne mogu opravdati tekstom. Moramo ostati s onim što je jasno naznačeno u tekstu i izbjegavati bilo kakve spekulacije koje nisu naznačene u tekstu.

U interpretaciji proročanstva Otkrivenja, mi moramo ostati s onim što je jasno navedeno u tekstu i dozvoliti Bibliji da sebe tumači. Moramo biti oprezni da ne nagađamo i spekuliramo izvan onoga što proročanstvo jasno pokazuje. Svaka interpretacija koja se temelji na novinskim člancima i suvremenim događanjima u svrsi uspostavljanja datuma i popularnog uzbuđenja je spekulativna i subjektivna. Takve interpretacije nikada ne dovode do jačanja naše vjere u proročanstva. U stvarnosti, one oslabljuju naše povjerenje u njih. Kad se razumiju ispravno, proročanstva iz Otkrivenja imaju praktične svrhe: da nas uče kako živjeti danas i da nas pripreme za budućnost. Pravo razumijevanje proročanstva također će nas potaknuti i motivirati da dosegnemo druge sa vješću evanđelja.